

D E C I Z I E

15 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău

având în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Ana Panov

Judecătorii

Marina Anton și Vitalie Cotorobai

Grefier

Daniel Bulgaru

examinând în ședință publică apelul declarat de S.R.L „Taves Incom”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L „Taves Incom” către Î.M. „Darinka” S.R.L cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 20 iunie 2017, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

c o n s t a t ā:

La data de 29 noiembrie 2016, S.R.L „Taves Incom” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Î.M. „Darinka” S.R.L prin care a solicitat:

- încasarea din contul Î.M. „Darinka” S.R.L în beneficiul S.R.L „Taves Incom” a datoriei în sumă de 3 897,45 lei.
- încasarea din contul Î.M. „Darinka” S.R.L în beneficiul S.R.L „Taves Incom” a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 lei.
- compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 270 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 27.06.2012, între S.R.L „Taves Incom” în calitate de prestator și Î.M. „Darinka” S.R.L în calitate de beneficiar a fost semnat contractul nr.043 de transport și expediție a mărfuii pe o perioadă nedeterminată.

Relevă că pentru prestarea serviciilor de transport pentru iunie-august 2014 reclamantul a achitat parțial costul acestor servicii, datoria restantă constituind 2 845,08 lei - 4 facturi, 4 comenzi și 4 acte primire predare.

Menționează că în conformitate cu art.585 și art.619 CC, a fost calculată dobânda de întârziere în sumă de 1 052,37 lei.

Susține că la data de 07.11.2016, în adresa beneficiarului a fost expediată reclamația prin care acesta a fost informat despre nerrespectarea clauzelor contractuale și obligația returnării datoriei în mărime de 3 897,45 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 20 iunie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L „Taves Incom”, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 03 iulie 2017, S.R.L „Taves Incom” a contestat cu apel hotărârea primei instanței, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel a reiterat motivele invocate în cererea de chemare în judecată, suplimentar a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră neîntemeiată, pasibilă casării.

Menționează că instanța de fond a respins cererea de chemare în judecată pe motiv că actul de verificare nu a fost semnat de către părți, argument cu care nu este de acord, deoarece actul de verificare este un act juridic care se eliberează în baza facturii fiscale și nu are caracter obligatoriu conform legislației fiscale.

Astfel, consider că instanța de fond neîntemeiată a ignorat factura fiscală semnată de părți anexată la materialele cauzei, or aceasta este cea care generează drepturi și obligații.

Reprezentantul apelantului S.R.L „Taves Incom”, avocatul XXXXXXXXX, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, fiind înștiințat despre locul, data și ora examinării pricinii, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(1) CPC, Colegiul a dispus examinarea pricinii în absența acesteia.

Reprezentantul intimatului Î.M. „Darinka” S.R.L, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, fiind înștiințat despre locul, data și ora examinării pricinii, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(1) CPC, Colegiul a dispus examinarea pricinii în absența acesteia.

Studiind materialele pricinii, Colegiul Civil consideră necesar de a admite apelul declarat din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit.a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul, și să mențină hotărârea

primei instanțe.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statusează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (4), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (4), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.9 alin.(1) CPC instanței judecătorești î-i revine un rol dirigitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.*

Conform art.8 alin.(1) Cod civil drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Conform alin.(2) drepturile și obligațiile civile apar:

- a) *din contracte și din alte acte juridice;*
- b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile;
- c) din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi și obligații;
- d) în urma creării și dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege;
- e) în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opere literare, de artă, în urma inventiilor și altor rezultate ale activității intelectuale;
- f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;
- g) în urma îmbogățirii fără justă cauză;
- h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice și juridice și a unor evenimente de care legislația leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

În conformitate cu prevederile art.195 Cod Civil, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Titlul III capitolul II al Codului Civil, stabilește condițiile de valabilitate a actului juridic acestea fiind consumămantul, obiectul, cauza, și forma actului juridic.

Conform prevederilor art.199 CC, consumămantul este manifestarea, exteriorizată de voința persoanei de a încheia un act juridic și este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Potrivit prevederilor art.666 Cod Civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

În conformitate cu prevederile art.208 alin.(1) Cod Civil, actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică.

Conform art.667 Cod civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Părțile sunt libere să încheie un contract și să-i determine conținutul, în limitele exigențelor bunei-credințe.

Potrivit dispozițiilor art.668 Cod civil mutarea obligatorie al oricărui contract este efectul imediat de a da naștere unor drepturi și obligații în

sarcina părților.

Potrivit prevederilor art.10 alin.(1) Cod civil statuează că ***apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară***.

În conformitate cu art.512 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit dispozițiilor art.514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În corespondere cu art.572 alin.(1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform prevederilor art.619 alin.(1) și (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobândă de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobândă este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În spătă, Colegiul constată că la data de 29 noiembrie 2016, S.R.L., „Taves Incom” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Î.M. „Darinka” S.R.L. prin care a solicitat:

- încasarea din contul Î.M. „Darinka” S.R.L în beneficiul S.R.L. „Taves Incom” a datoriei în sumă de 3 897,45 lei.
- încasarea din contul Î.M. „Darinka” S.R.L în beneficiul S.R.L. „Taves Incom” a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 lei.
- compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 270 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 20 iunie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Taves Incom” a fost respinsă.

La data de 03 iulie 2017, S.R.L. „Taves Incom” a contestat cu apel hotărârea primei instanței, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Totodată, Colegiul a stabilit cu certitudine că la 27.06.2012, între S.R.L. „Taves Incom” în calitate de prestator și Î.M. „Darinka” S.R.L. în calitate de beneficiar a fost semnat contractul nr.043 de transport și expediție a mărfii pe o perioadă nedeterminată.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond ca fiind una corectă.

În acest sens, Colegiul reține că apelantul S.R.L. „Taves Incom” pretinde la încasarea datoriei de către debitorul Î.M. „Darinka” S.R.L. în sumă de 3 897,45, compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2270 lei, deoarece consideră că pentru prestarea serviciilor de transport în perioada lunilor iunie - august 2014 pârâul a achitat parțial costul acestor servicii.

Totodată, Colegiul civil atestă că apelantul-reclamant face trimitere în vederea argumentării poziției sale la anumite acte și anume: comanda între firme, actul lucrărilor efectuate, facturile fiscale, actul de verificare.

Astfel, Colegiul constată că în calitate de probă la materialele pricinii este anexat și un act de verificare reciproc (f.d.24) pe care Colegiul civil la fel îl apreciază critic, or acesta nu corespunde cerințelor legale, dat fiind că nu este semnat de către persoana responsabilă, nu are aplicată pe el ștampila întreprinderii, care să confirme cu certitudine existența unei datorii, motiv din care nu poate servi în calitate de probă în temeiul căreia să fie încasată o datorie.

Concomitent, Colegiul constată că în calitate de probe sunt anexate la cererea de chemare în judecată comenzi, actele lucrărilor efectuate, facturi fiscale, acte de verificare unde în calitate de beneficiar figurează o altă firmă „Mihprodcom” S.R.L (f.d.12-17, 21-23).

Respectiv, reieșind din cele anexate la materialele dosarului nu este identificat raportul juridic constituit între prima persoană juridică Î.M. „Darinka” S.R.L și a doua - „Mihprodcom” S.R.L, or, potrivit cerințelor formulate în acțiune de către apelanta S.R.L. „Taves Incom” în calitate de prestator față de Î.M. „Darinka” S.R.L pentru recepționarea mărfuii, or, în prezenta spătă nu se regăsește un contract de intermediere comercială cu agentul comercial „Mihprodcom” S.R.L.

Prin urmare, Colegiul atestă că la acțiune nu sunt anexate actele ce confirmă faptul că pârâul nu s-a conformat solicitărilor reclamantului, or reprezentantul reclamantului solicită încasarea unei datorii nejustificate legal.

Totodată, Colegiul reține că factura fiscală reprezintă un document contabil primar cu regim special, care în conformitate cu art.3 alin.(1) al Legii contabilității și Hotărârii Guvernului nr.294 din 17.03.1998, reprezintă confirmarea documentară și care justifică efectuarea operațiunii economice, acordă dreptul de a efectua sau certifica producerea unui eveniment.

Cu referire la Î.M. „Darinka” S.R.L, în calitate de beneficiar, sunt anexate doar o comandă (f.d.19), o factură fiscală (f.d.18) și un act de îndeplinire a lucrărilor (f.d.20), din care rezultă că s-a efectuat comanda, s-a prestat serviciul și s-a achitat pentru acesta, dovada fiind actul de îndeplinire a lucrărilor, semnat de părți.

Astfel, Colegiul conchide că apelantul S.R.L. „Taves Incom” contrar dispozițiilor art.118, art.121, art.123 CPC, nu a probat circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, motiv din care instanța le respinge ca fiind neîntemeiate, or Colegiul reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat sau pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cazului, situație în care nefiind prezентate, nu există temei de încasare a unei datorii nejustificate legal.

Or, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Astfel, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatul Unit al Marii Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudență constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din XXXXXXXXXX), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de activă în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Or, imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduită judiciară).

În consecință, Colegiul ajunge la concluzia că argumentele invocate de apelant sunt nefondate, iar soluția instanței de fond este una corectă, din care considerente Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.

În contextul celor expuse, conform art.385 alin.(1) lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de S.R.L „Taves Incom”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 20 iunie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L „Taves Incom” către Î.M. „Darinca” S.R.L cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,

Panov Ana

Judecătorul

Anton Marina

Judecătorii

Vitalie Cotorobai